

Ekonomisk kommentar

Företagskonkurser och kreditförluster i svenska banker

Niklas Frykström, Anders Kärnä, Jakob Winstrand & Karin Östling Svensson

NR 11 2025, 22 december

Kreditförluster, konkurser och företag

Denna ekonomiska kommentar studerar svenska företag som gått i konkurs och ifall det har skapat en kreditförlust för en svensk bank.¹

Att företag går i konkurs när deras affärsverksamhet inte längre är lönsam är en naturlig del av en marknadsekonomi. Om företaget då har skulder till en bank som är högre än företagets tillgångar kan banken göra en kreditförlust. Om de förlusterna blir alltför stora eller påverkar förtroendet för banken kan det på sikt påverka stabiliteten i hela det finansiella systemet.

Svenska banker har de senaste åren haft mycket låga kreditförluster, och deras egna kreditriskbedömningar pekar på att det kommer fortsätta så. Men det skulle kunna ändras om till exempel en sektor med stora banklån utsätts för en chock som orsakar flera konkurser.

Författare: Niklas Frykström, Anders Kärnä, Jakob Winstrand & Karin Östling Svensson, samtliga verksamma vid avdelningen för finansiell stabilitet².

Svenska företag behöver finansiering för att kunna göra investeringar och driva sina verksamheter. Hur ett företag finansierar sin verksamhet skiljer sig åt beroende på företagets storlek och i vilken bransch som företaget är verksamt.³ Många företag finansierar sig med banklån. När banker beviljar lån finns det alltid en risk att låntagare inte kan betala tillbaka lånen, och bankerna tar därför ofta olika säkerheter som pant för lånen. Men om ett företag går i konkurs och eventuella säkerheter inte räcker för att återbetala lånen gör banken i stället en kreditförlust.⁴

I en dynamisk marknadsekonomi försätts enskilda företag med jämna mellanrum i konkurs. Även om en konkurs kan vara smärtsam för den enskilda företagaren och de anställda, är det inte nödvändigtvis negativt för samhällsekonomin. När mindre effektiva företag läggs ner frigörs arbetskraft och kapital som kan användas i mer effektiva

¹ Ekonomiska kommentarer är korta analyser om relevanta frågor för Riksbanken. Den kan författas av både enskilda direktionsledamöter och medarbetare på Riksbanken. Medarbetares kommentarer godkänns av avdelningschef medan direktionsledamöterna själva ansvarar för innehållet i sina kommentarer.

² Författarna vill tacka David Forsman och Annika Svensson för hjälpsamma kommentarer.

³ För en bredare genomgång av företagens upplåning, se *Den svenska finansmarknaden 2024*, Sveriges riksbank.

⁴ Banker ska bedöma sannolikheten för att ett lån leder till en kreditförlust och i förväg reservera kapital för förväntade kreditförluster. Se Frykström och Li (2018) för en beskrivning av hur banker hanterar kreditförluster i redovisningen. Konstaterade kreditförluster kan uppstå om låntagarna inte kan betala tillbaka sina lån och säkerhet för lånet saknas, eller om det verkliga värdet på säkerheterna för lånen är lägre än det redovisade värdet.

företag. På sikt leder det till ökad tillväxt även om det kan uppstå kortsiktiga kostnader.⁵

Om en konkurs däremot leder till att en enskild bank gör stora kreditförluster, eller skapar oro för att de kan orsaka problem för banken, kan det påverka förtroendet för banken negativt. Det kan få till följd att bankens kunder tar ut sina pengar eller att det blir dyrare för banken att låna på marknaden. I förlängningen skulle detta kunna påverka hela den finansiella stabiliteten.

I denna ekonomiska kommentar redogör vi först för vilka typer av företag som gått i konkurs och som haft banklån under perioden 2019 till 2023. Därefter fokuserar vi på de kreditförluster som har uppstått i svenska banker under samma period och vilka sorters företag som orsakat dem.⁶ Vi tittar på konstaterade kreditförluster, vilket till skillnad från förväntade kreditförluster är den faktiska förlust som uppstår när låntagaren inte kan betala tillbaka skulden.⁷

Genom att koppla samman information om svenska kreditinstituts krediter till företag från Riksbankens kreditdatabas KRITA med detaljerad information om svenska företag i Serranodatabasen kan vi studera företag som gått i konkurs, vilka av dessa som har orsakat kreditförluster samt jämföra dem med andra företag.⁸ Det ger en heltäckande bild av svenska företag och deras lån från svenska banker.⁹ Däremot saknar vi information om svenska företags utländska lån.

Konkurser är vanligast i mikroföretag

Mellan år 2000 och 2023 har konkurserna i Sverige varit ungefär lika många: cirka 5 800 per år. Under coronapandemin ökade de till knappt 8 000 år 2023. Det är det största antalet konkurser som noterats sedan början av 2000-talet (se Diagram 1).

⁵ Processen kallas ofta för kreativ förstörelse just för att förstörelsen av gamla strukturer på sikt leder till en kreativ ökning av nya företag och organisationer (Aghion & Howitt, 1992). Alternativet – att inga företag någonsin avvecklas – är sällan positivt och kan leda till så kallade "zombieföretag", som visserligen överlever men inte skapar någon innovation eller tillväxt (Adalet McGowan m.fl., 2018).

⁶ Den undersökta perioden är relativt kort och innefattar coronapandemin där företag fick olika typer av stöd. Resultaten bör därmed tolkas med viss försiktighet vad avser slutsatser om framtida kreditförluster.

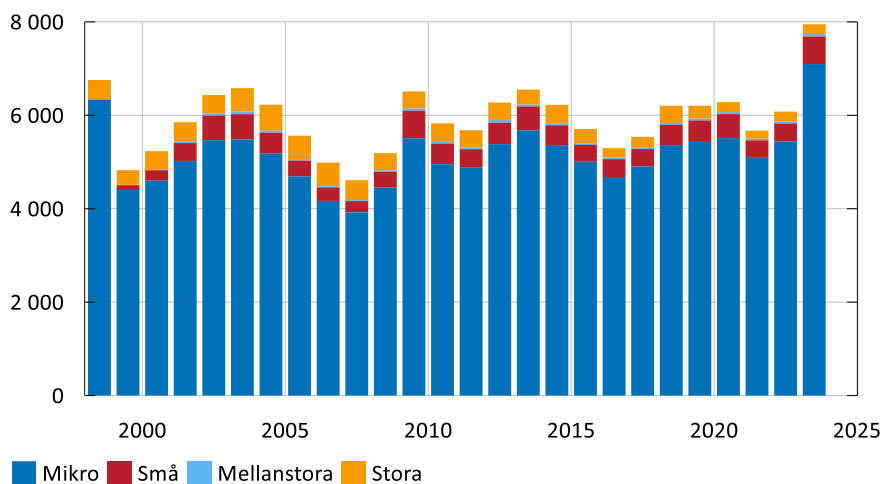
⁷ Banker kan göra kreditförluster även vid ackord eller skuldsanering där motparten får sina skulder nedskrivna och slipper gå i konkurs. Banken kan då gå med på att efterskänka en del av skulden.

⁸ Riksbankens kreditdatabas KRITA innehåller mikrodata på svenska kreditinstituts krediter till företag. Serranodatabasen tillhandahålls av Dun & Bradstreet.

⁹ Det går inte att göra en motsvarande analys av hushållens inkomster och lån eftersom Riksbanken saknar data för det.

Diagram 1. Konkurer uppdelat på företagsstorlek

Antal

Anm. Mikroföretag har färre än 10 anställda, små bolag har mellan 11 och 49 anställda, mellanstora bolag har mellan 40 och 249 och stora bolag har 250 eller fler anställda.

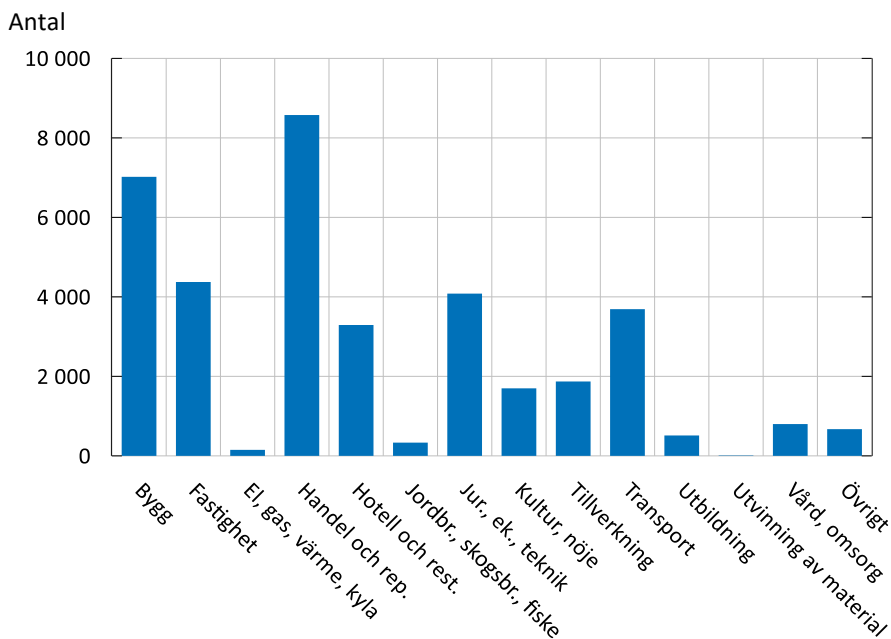
Källa: Serranodatabasen.

Konkurser sker i hela landet men storstadsregionerna är hårdast drabbat i absoluta termer.¹⁰ De flesta konkurser har skett i så kallade mikro- eller småföretag med inga eller några få anställda (se Diagram 1) medan de stora företagen står för få konkurser.

Konkurserna har skett i alla branscher, men är vanligare i vissa (se Diagram 2).¹¹ I Diagram 2 kan man se att en förhållandevis stor del av konkurserna sker inom bygg och handel, men även inom branscherna fastighet och ekonomi samt juridik och teknik.

¹⁰ Se Finansiell stabilitetsrapport 2020:2.

¹¹ Branscherna är definierade enligt SCB:s standard för svensk näringsgrensindelning (SNI).

Diagram 2. Konkurser uppdelat på bransch

Anm. Avser antalet konkurser över perioden 2019–2023.

Källa: Serranodatabasen.

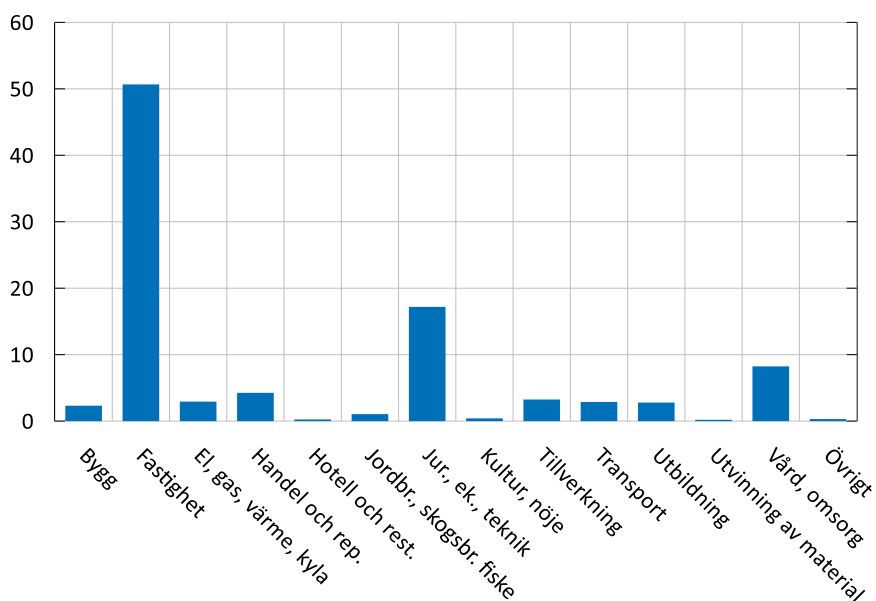
Fastighetssektorn har en betydande del av alla banklån

Medan konkurser fördelar sig brett på flera olika branscher är det framför allt företag inom fastighetsbranschen som svenska banker har utlåning till (se Diagram 3).¹² Det betyder att svensk bankutlåning är mycket koncentrerad till en enskild bransch. Bygg och handel, som uppvisar de största konkursnivåerna, står till exempel endast för en mindre del av bankernas utlåning.

¹² Det är i linje med ny forskning som visar att ju rikare ett land är, desto större andel av bankernas utlåning går till fastigheter snarare än industriföretag (Dai et al, 2025).

Diagram 3. De svenska bankernas utlåning till olika branscher

Procent

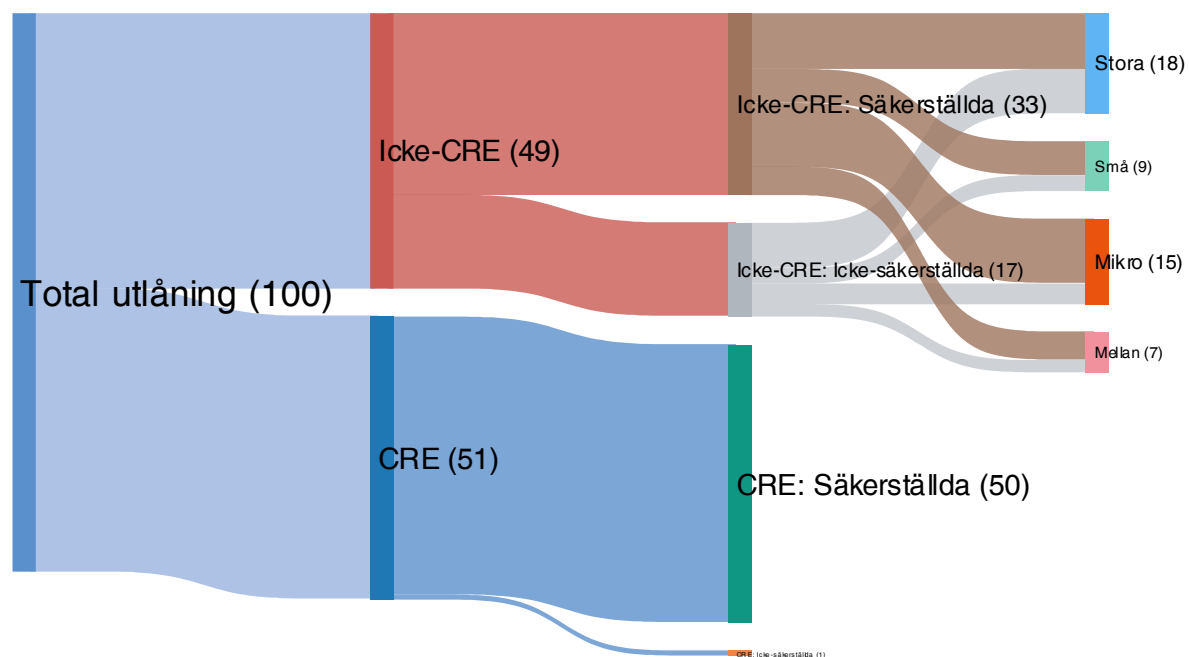
Anm. Avser andelen av total företagsutlåning från svenska kreditinstitut mellan 2019 och 2023.

Källor: Serranodatabasen och Riksbanken (KRITA).

Majoriteten av all utlåning, 83 procent, är mot säkerhet men det varierar per bransch och företagsstorlek. Lån till fastighetsföretag är i stort sett alltid säkerställda med en pant, men bara en tredjedel av lånen till företag i andra branscher är det. Cirka 17 procent av all företagsutlåning har inga bakomliggande säkerheter alls. Lån utan säkerhet förekommer i ungefär samma utsträckning bland både stora och små företag (se Diagram 4). Det innebär en högre sannolikhet för att banken ska göra en kreditförlust om företaget går i konkurs eftersom det inte finns något som banken kan ta över och sälja, som en fastighet eller maskin, för att få tillbaka skulden. Pengarna från försäljningen används för att täcka skulden och eventuella transaktionskostnader vilket gör att sannolikheten för att en kreditförlust ska uppstå minskar.

Diagram 4. Fördelning av utlåning per bransch och bakomliggande säkerhet

Procent

Anm. Med CRE avses kommersiella fastighetsföretag (Commercial Real Estate). I första steget fördelas utlåningen på lån som går till fastighetsbranschen respektive övriga branscher. I det andra steget ser man hur stor andel utlåning som har säkerheter eller inte (pansatta). I det tredje steget visas utlåning efter storleken på företaget baserat på antalet anställda (dock inte för fastighetsbranschen).

Källor: Serranodatabasen och Riksbanken (KRITA).

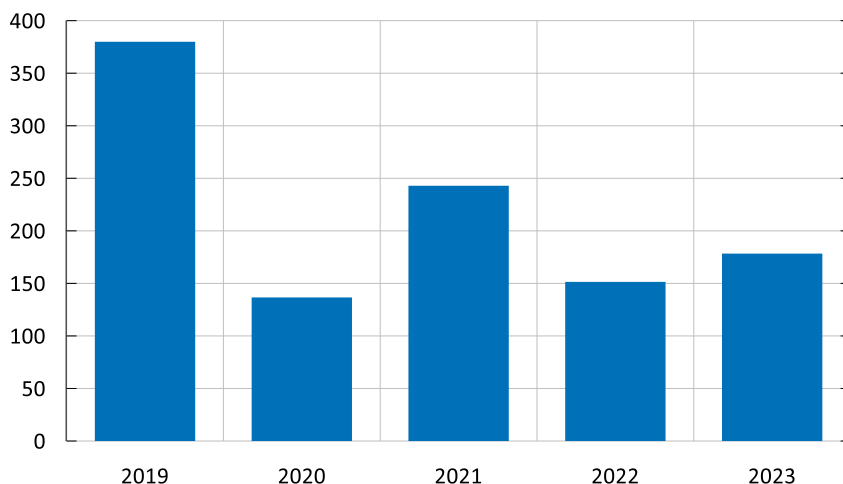
Svenska konkurser och kreditförluster

Drygt hälften av de företag som gick i konkurs under den studerade perioden hade banklån, och lånen var förhållandevis små. Vid konkurstillfället var medianlånet 3 500 kronor och genomsnittslånet 650 000 kronor. Den stora skillnaden mellan medel- och medianvärdet beror på att ett litet antal företag hade stora lån medan den absoluta majoriteten hade små. De mindre lånen utgörs framför allt av checkkrediter. Medianvärdet för de mer långsiktiga lånen var 180 000 kronor.

Bara en mindre andel av dessa konkurser ledde till kreditförluster för bankerna, som gjorde förhållandevis små kreditförluster under perioden (se Diagram 1 i appendix). Mellan 2019 och 2023 var de samlade kreditförlusterna för svenska banker runt 1,1 miljarder kronor (se Diagram 5).

Diagram 5. Kreditförluster per år

Miljoner kronor

Anm. Avser data från svenska kreditinstitut.

Källa: Riksbanken (KRITA).

De flesta företag som gick i konkurs hade få anställda och klassades som mikroföretag.¹³ Det var också mikroföretag som orsakade flest kreditförluster. Såväl konkurser som kreditförluster var ovanligare bland större företag (se Diagram 6). Däremot har stora företag betydligt större banklån och kan därmed innebära större kreditförluster för bankerna vid en konkurs. Kreditförlusterna är som störst från företag i fastighetsbranschen, tätt följt av företag inom handel, reparation, kommunikation och trans-

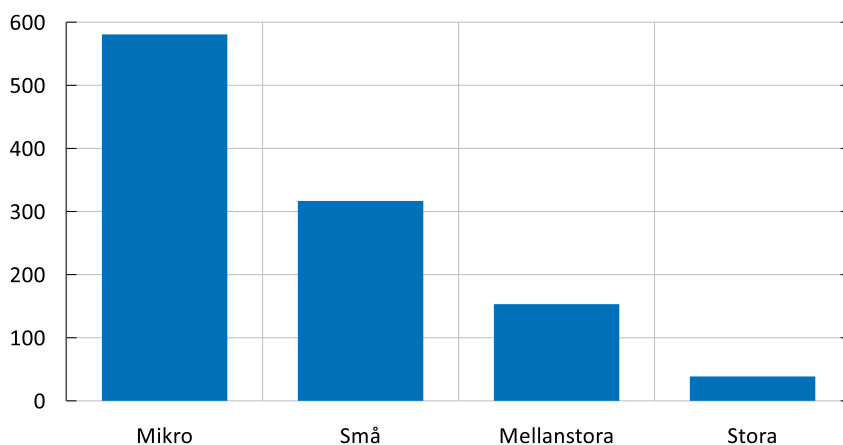
¹³ I genomsnitt har de företag som går i konkurs och orsakar kreditförluster 11 anställda. Medianföretaget har två anställda och klassas som mikroföretag. För de som går i konkurs men inte orsakar kreditförluster är motsvarande siffror 2,4 och noll.

port (se Diagram 7). Det kan förklaras av att den största delen av bankernas företagsutlåning är till fastighetsföretag, vilket gör att summan av kreditförlusterna från den branschen blir hög.

Både de företag som går i konkurs utan att orsaka en kreditförlust och de företag som går i konkurs och skapar kreditförluster bedöms ha högre sannolikhet att fallera på sina lån (så kallad probability of default) och högre ränta på sina banklån (se Diagram 2 och Diagram 3 i appendix). De två faktorerna överlappar i stor utsträckning för båda grupperna, vilket kan tyda på att svenska banker begränsar sin utlåning till företag som bedöms alltför riskfyllda snarare än att erbjuda dem ett lån till högre ränta.

Diagram 6. Kreditförluster per storleksgrupp

Miljoner kronor

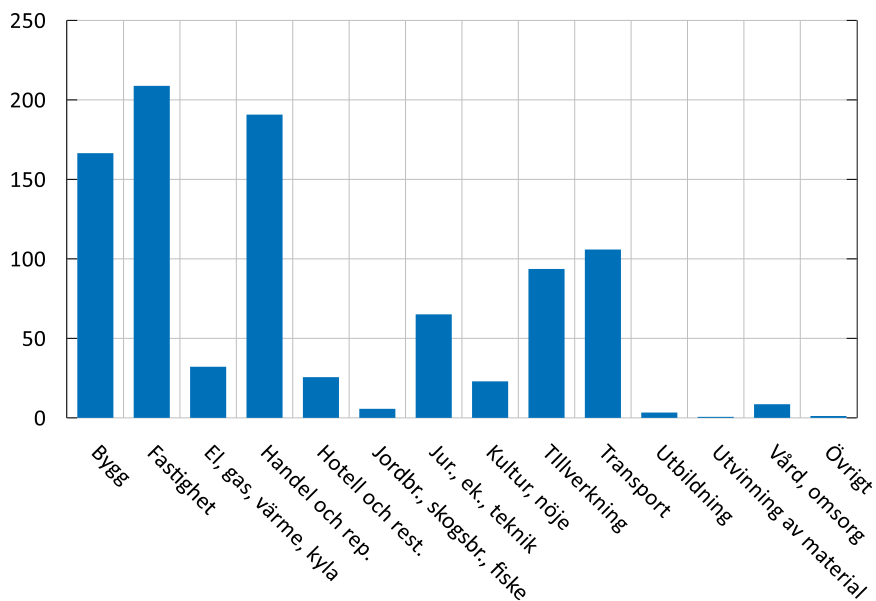

Anm. Diagrammet avser konstaterade kreditförluster från svenska kreditinstitut under perioden 2019 till 2023.

Källa: Riksbanken (KRITA).

Diagram 7. Kreditförluster uppdelat på bransch

Miljoner kronor

Anm. Diagrammet avser konstaterade kreditförluster från svenska kreditinstitut under perioden 2019 till 2023.

Källor: Serranodatabasen och Riksbanken (KRITA).

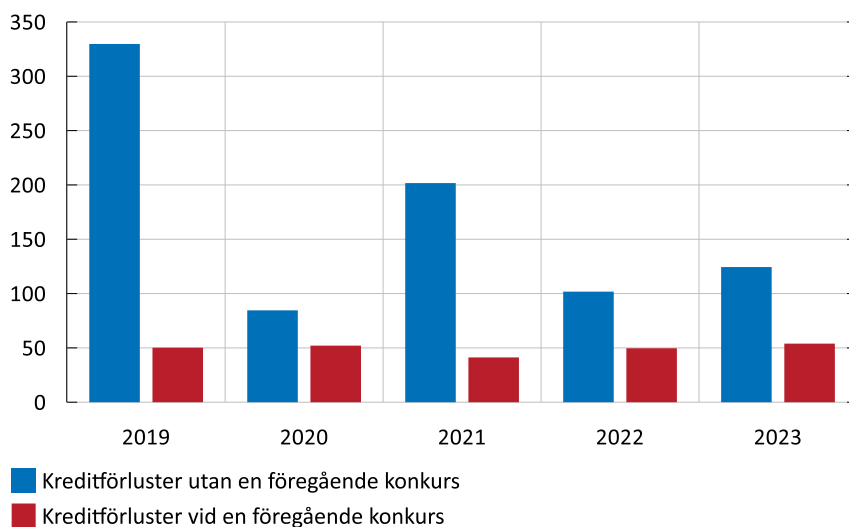
Alla konkurser leder inte till kreditförluster

När vi jämför de företag som orsakat en kreditförlust för en svensk bank med de som inte gjort det¹⁴ kan man se att kreditförlusterna vanligtvis uppstår när företaget går i konkurs, men inte alltid. I Diagram 8 ser man vilka kreditförluster som uppstått vid en konkurs respektive utan en konkurs. Att kreditförluster uppstår utan en konkurs kan ha flera orsaker. Banken kan till exempel frivilligt skriva av delar av ett lån för att öka företagets chans att överleva, banken kan ha skrivit av lånet innan konkursen gått igång och banken och företaget kan ha avslutat processen utan en formell juridisk konkurs.

¹⁴ Företag kopplade till den finansiella och offentliga sektorn är exkluderade.

Diagram 8. Kreditförluster via eller utan konkurs

Miljoner kronor

Anm. Diagrammet avser konstaterade kreditförluster från svenska kreditinstitut under perioden 2019 till 2023.

Källor: Serranodatabasen och Riksbanken (KRITA).

Det finns flera förklaringar till de låga kreditförlusterna

De svenska bankernas kreditförluster är låga och den typiska kreditförlusten är på några tusen kronor. De kreditförluster som uppstår kommer framför allt från företag inom branscherna bygg, handel och kommersiella fastigheter. Kreditförluster över tio miljoner är synnerligen ovanliga.

Resultaten är inte oväntade, eftersom de företag som orsakar kreditförluster ofta har små lån. Den undersökta perioden är dock relativt kort och man bör därmed vara försiktig med att utgå från resultaten för att bedöma utvecklingen i framtiden.

I Sverige är bankernas kreditförluster även låga i jämförelse med andra europeiska länder. De svenska bankernas kreditförluster som andel av deras totala utlåning (kreditförlustnivå) ligger på 0,06 procent, vilket är betydligt lägre än genomsnittet i EU som ligger på 0,49 procent (se Diagram 4 i appendix).¹⁵ Det kan finnas flera förklaringar till dessa skillnader. De svenska storbankerna har till exempel en större andel bolån i sina låneportföljer och det är ovanligt att svenska hushåll går i personlig konkurs. Bankerna har dessutom ofta säkerheter, till exempel fastigheter, när de lånar ut till företag. Samtidigt är det inte ovanligt att företag i fastighetssektorn även har lånat pengar genom att ge ut obligationer.¹⁶

¹⁵ Data är för kvartal 4 2024 (Europeiska bankmyndigheten).

¹⁶ Om ett fastighetsföretag går i konkurs och har både lån i en bank och utställda obligationer är det obligationsinnehavarna som förlorar sina pengar först. Bankerna har då en fördel i konkursförandet gentemot obligationsinnehavarna.

I euroländerna saknar 47 procent av alla företagslån säkerhet och endast 25 procent av all företagsutlåning har en fastighetspant (Cusano m.fl., 2025). Det är klart mindre än i Sverige där totalt 83 procent av alla företagslån har en säkerhet. När regelverket IFRS 9 infördes minskade utlåningen till små- och medelstora företag, vilket in sin tur minskade kreditförlusterna för banker eftersom de företagen står för en större andel av alla kreditförluster (Ertan 2025). Men det förklarar inte de låga svenska kreditförlusterna, då IFRS 9 är ett gemensamt regelverk för alla EU länder.

Det finns ett värde i att undersöka närmare varför de svenska kreditförlusterna är så pass låga. Det kan tyda på strikta kontroller av kreditvärdigheten hos de företag som de svenska bankerna lånar ut till, att de primärt lånar ut till sektorer med låg förväntad risk eller att de har bra säkerheter för lånen de ger ut. Att svenska banker har en stor andel av sin utlåning i fastighetsbranschen kan dock utgöra en risk om det skulle komma en större chock mot just den sektorn.

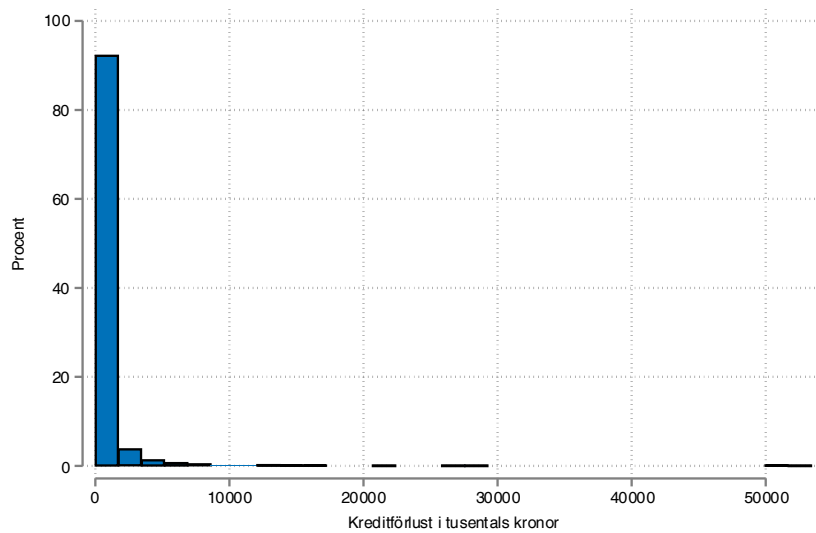
Referenser

- Adalet McGowan, M., Andrews, D., & Millot, V. (2018). The walking dead? Zombie firms and productivity performance in OECD countries. *Economic Policy*, 33(96), 685–736.
- Aghion, P., & Howitt, P. (1992). A Model of Growth Through Creative Destruction. *Econometrica: Journal of the Econometric Society*, 323–351.
- Dai, P., Müller, K., & Verner, E. (2025). Credit Allocation, Collateral, and Economic Development. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=5079393> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.5079393>
- Cusano, Francesco, Liberati, Danilo, Michelangeli, Valentina & Rinaldi, Francesca (2025). "Euro-area physical risk indicators for climate-related financial stability analyses," *Questioni di Economia e Finanza (Occasional Papers)* 949, Bank of Italy, Economic Research and International Relations Area.
- Ertan, A. (2025). Expected losses, unexpected costs? Evidence from SME credit access under IFRS 9. *The Accounting Review*, 100(4), 443–473.
- Frykström, N., Li, J. (2018). IFRS 9 – den nya redovisningsstandarden för redovisning av kreditförluster. Ekonomisk kommentar, Sveriges riksbank.

APPENDIX

Diagram 1. Fördelning av kreditförluster

Procent

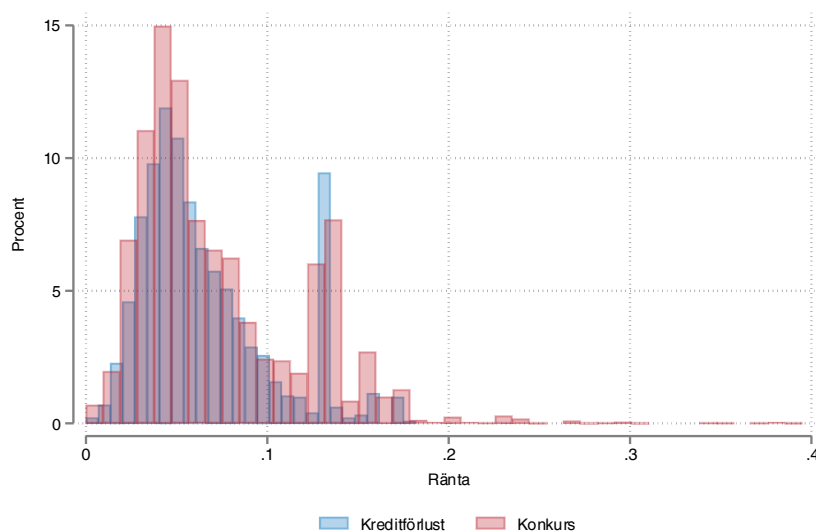

Anm. Diagrammet avser konstaterade kreditförluster från svenska kreditinstitut under perioden 2019 till 2023.

Källa: Riksbanken (KRITA).

Diagram 2. Fördelning av ränta per grupp

Procent

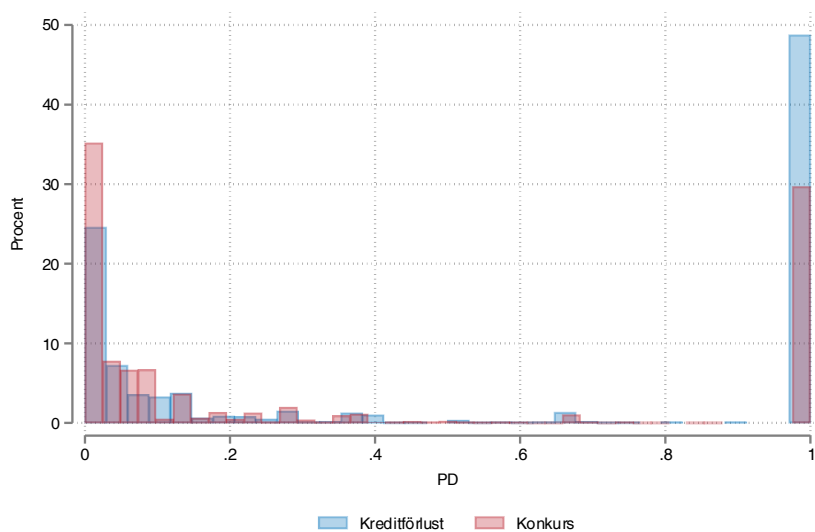

Anm. De blå staplarna avser kreditförlustbolagen, det vill säga de företag som går i konkurs och medför en kreditförlust för en svensk bank. De rosa staplarna avser konkursbolagen, det vill säga de företag som går i konkurs men som inte medför en kreditförlust.

Källor: Serranodatabasen och KRITA.

Diagram 3. Fördelning av PD per grupp

Procent

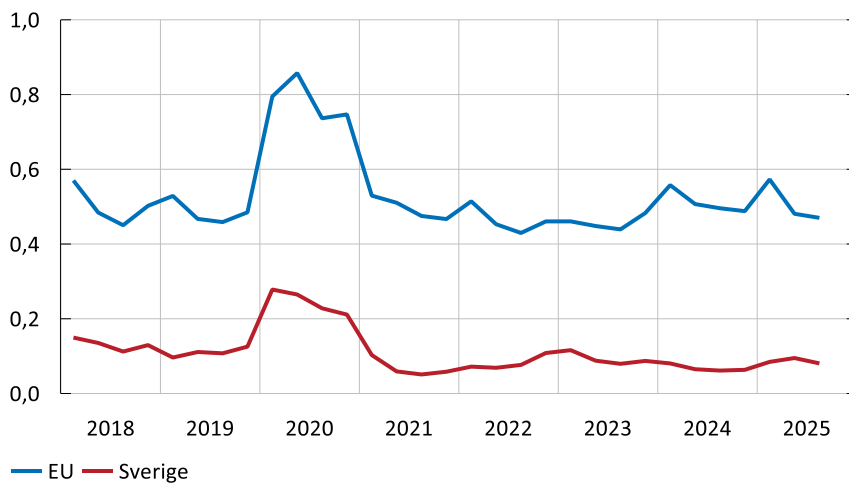

Anm. De blå staplarna avser kreditförlustbolagen, det vill säga de företag som går i konkurs och medför en kreditförlust för en svensk bank. De rosa staplarna avser konkursbolagen, det vill säga de företag som går i konkurs men som inte medför en kreditförlust.

Källor: Serranodatabasen och KRITA.

Diagram 4. Kreditförlustnivå för svenska banker och banker i EU

Procent

Anm. Kreditförlustnivå är ett mått som uttrycker nettokreditförluster som en procentandel av den genomsnittliga totala utlåningen.

Källa: Europeiska bankmyndigheten (Eba)

Referenser

SVERIGES RIKSBANK

Tel 08 - 787 00 00

registratorn@riksbank.se

www.riksbank.se

PRODUKTION SVERIGES RIKSBANK